

Onder Gods zegen

28 december 2014, feest van de Heilige Familie

Vandaag horen we in het evangelie het vervolg op het kerstverhaal van Lucas: het kind wordt besneden en Jezus genoemd (Hij die redt). Daarna wordt Hij door Maria en Jozef naar de tempel wordt gebracht om hem aan God op te dragen.

En in de eerste lezing hoorden we Sara Abraham een zoon baart en hem Isaak noemt, hij lacht. Beide ouderparen dragen hun kind op aan God, plaatsen het onder Gods zegen.

De afgelopen week zongen de engelen boven de velden van Bethlehem. Toen vierden honderden miljoenen mensen het intiem menselijk geluk van de geboorte van een menskind. We gingen met de herders op weg naar de stal. Miljoenen malen heeft over heel de wereld het "stille nacht, heilige nacht geklonken. Het sprookje van het stalletje van Bethlehem, heeft zich voor de zoveelste maal voltrokken. Op Tweede Kerstdag werd deze droom wreed verstoord. We hoorden hoe Stefanus als eerste bloedgetuige werd gestenigd. En vandaag wordt ook de kindermoord van Bethlehem herdacht. Maar de kerkelijke kalender reikt ons het verhaal aan over Jezus die naar de tempel gebracht wordt om hem aan God toe te wijden. En daarmee horen we ook de lofzang van Simeon en de woorden van de profetes Hanna.

In de H. Schrift wordt elk geboorteverhaal afgesloten met de naamgeving. Een mens is er pas als hij ook geroepen kan worden. Dan is hij ergens op aan te spreken. Met je naam word je gekend en genoemd. Ook het kerstkind krijgt een naam en wordt daarmee lid van het Joodse Volk. En bij dat volk verwijzen namen niet zozeer naar het verleden (het vernoemen van grootouders bijvoorbeeld), ook niet naar het heden (namen die zo in de mode zijn). Namen zijn altijd gericht op de toekomst. Een kind 'n hoopvolle naam geven betekent in de Bijbel: dat wensen wij het nieuwe kind toe. Zo zul je heten! Zo zul je worden! Maak je naam maar waar! Er spreekt verwachting uit. Het is je levensprogramma! Zo betekent de naam Abraham: "Vader van vele volkeren". De naam Izaak betekent: "hij lacht". De naam Jozua, Jeshua betekent: "Hij die redt". Deze naam krijgt ook het kerstkind: "Jesjua Ben Jozef". Daarmee krijgt Jezus zijn levensprogramma mee. Het is meer dan een etiket. Deze naam wordt het leven van Jezus. Zoals je heet, zo zul je zijn! Natuurlijk maakt niet iedereen zijn naam waar. Maar wij weten dat Jezus zijn naam heeft waargemaakt, zoals de engel voorzeggd had en meer dan menselijk gesproken verwacht mag worden.

Maria en Jozef komen dus in de tempel. Plotseling komen er twee mensen op hen af. De oude Simeon en de profetes Hanna!

De oude Simeon begint te zingen. Dat doe je als je hart ergens vol van is. In het Evangelie van Lucas is dat al de vierde keer. Eerst zingt Maria haar lied, dan Zacharias, de vader van Johannes de Doper. Vervolgens de engelen op het veld bij de geboorte. Nu zingt Simeon zijn lied: "Mijn ogen hebben het heil gezien", "Mijn ogen hebben Gods redding aanschouwd", zoals de naam Jeshua wil zeggen. Heil en redding hebben alles met elkaar te maken.

Terwijl Simeon zong, kwam Hanna erbij staan. Dan begint zij te vertellen over Jezus tegen de mensen die in de buurt staan.

Vervolgens profeteert Simeon: "Dit Kind is bestemd tot val en opstanding van velen" Want het geboorteverhaal van Jezus is een lijdensverhaal in een notendop. Daarom komt Simeon de kerstsfeer verstoren. Eens komt de dag waarop een moeder zich buigt over het dode lichaam van haar eniggeboren zoon, zoals tot de dag vandaag moeders zich buigen over de lichamen van hun dode kinderen. Daarom vraagt het kerstverhaal dat we niet alleen verwijzen naar het "Gloria in excelsis" van de kerstnacht, maar evengoed naar een beweging als "Amnesty International" of 'Artsen zonder grenzen'. De weg naar het heil gaat door controversen en strijd. Stefanus en de "Onnozele Kinderen" van Bethlehem zijn er de levende getuigen van.

"Mijn ogen hebben het heil aanschouwd" prevelt de oude Simeon. En tegen Maria: veel mensen zullen door jouw zoon nieuw leven krijgen en gered worden. Maar Maria, je zult ook veel verdriet en pijn hebben om je zoon. Maar al die dingen moeten gebeuren. Want zo wordt duidelijk hoe de mensen van binnen echt zijn.

We herkennen het maar al te goed in de wereld om ons heen. We zien het op tv: de dood van duizenden bootvluchtelingen die de oversteek naar een betere toekomst niet halen? De duizenden ebola-slachtoffers? En veel dichterbij: in onze eigen omgeving zijn veel mensen afhankelijk van voedselbanken en liefdadigheid; zijn er veel kinderen slachtoffer van 'vechtscheidingen', wordt er over hun ruggen ruzies tussen ouders uitgevochten en er is veel onbegrip tussen mensen van verschillende culturen en geloven. Gelukkig zien we ook allerlei initiatieven die de lofzang van Simeon rechtvaardigen. We zien mensen, die in navolging van het voorbeeld van Jezus, recht willen doen aan mensen: de paus is een groot voorbeeld, of Malala en heel dichtbij: de begeleiders van Schoon GMS, de dames van Job2do; de inzet tijdens de Kerst-Inn in de schouwburg of de grote actie: serious request, waar vele vooral jonge mensen zich ingezet hebben om geld bij elkaar te sprokkelen om misbruik van vrouwen tegen te gaan. Niet iedereen heeft een gelovige achtergrond en niet iedereen beroept zich op Jezus als inspiratiebron, maar al wie zich inzet voor 'de minsten' zullen van de een hoera en complimenten ontvangen, van de ander hoon en afkeur horen, de strijkstokverhalen en de druppel op de gloeiende plaat. Maar hopelijk mogen wij allen ervaren dat alles wat wij ten goede doen, ook onder Gods zegen staat. Dat wij allen onder Gods zegen staan. En dat wij daarom ook elkaar tot zegen mogen zijn.